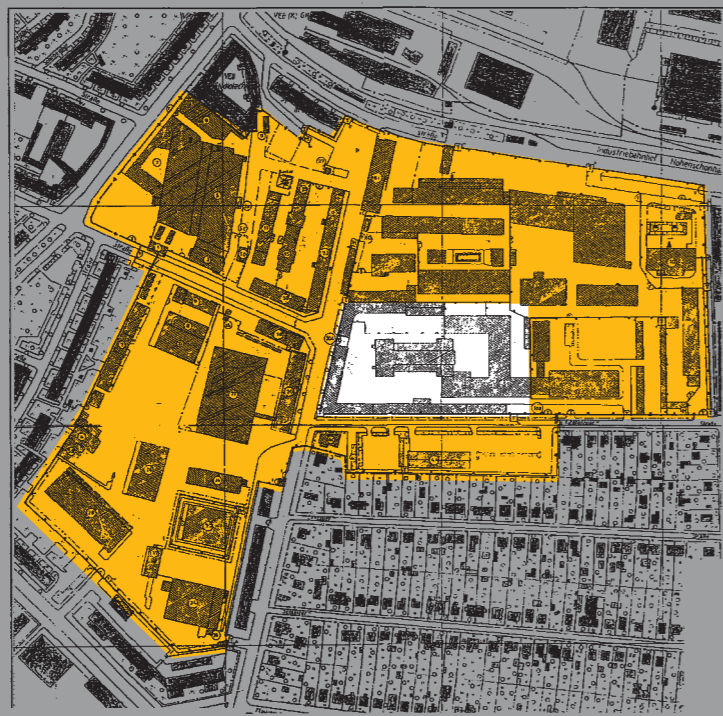

Więzienie „Stasi”

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MfS) przejęło więzienie w marcu 1951 roku. W latach pięćdziesiątych więziono tutaj wielu ludzi, którzy stawiali opór komunistycznej dyktaturze. Lista skazanych sięgała od powstańców z 17 czerwca 1953 r. po świadków Jehowy. Także komuniści – zwolennicy reform, jak kierownik wydawnictwa Aufbau Walter Janka, czy były minister spraw zagranicznych NRD Georg Dertinger (CDU) oraz członek biura politycznego (SED) Paul Merker przebywali miesiącami w tych kryptopodobnych celach. Nawet krytycy reżimu mieszkający na Zachodzie zostali przez MfS uprowadzeni i więzieni w Hohenschönhausen, jak zachodniobерliński adwokat Walter Linse, który został w 1952 roku uprowadzony i rok później stracony w Moskwie.

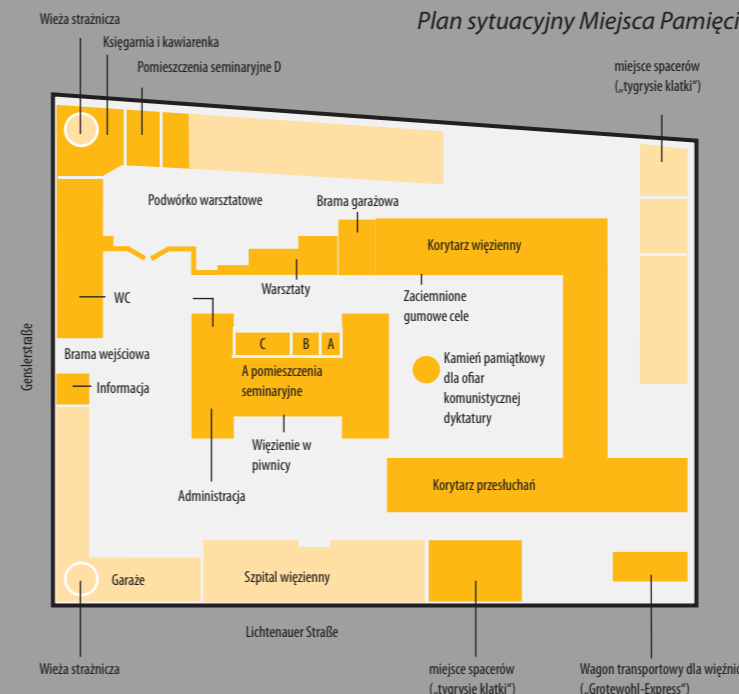
Plan obszaru zamkniętego

Miejsce Pamięci

Więzienie Hohenschönhausen zostało zamknięte po przystąpieniu NRD do RFN w październiku 1990 roku. Byli więźniowie wstawili się za tym, aby z byłego więzienia stworzyć Miejsce Pamięci. W 1992 roku rozległe więzienie przeszło pod ochronę zabytków, a 2 lata później utworzono tu Miejsce Pamięci. Od lipca 2000 roku jest samodzielną fundacją prawa publicznego.

Zadaniem instytucji jest według prawa „badanie historii więzienia Hohenschönhausen w latach 1945–1989, informować poprzez wystawy, przyjęcia i publikacje oraz inicjować dyskusję o formach i skutkach politycznego ucisku i prześladowania w komunistycznej dyktaturze”.

Byłe więzienie Stasi odwiedza rocznie ok. 250.000 ludzi, w tym połowa to uczniowie i studenci. Po terenie więzienia oprowadzają z reguły byli więźniowie.

Oferta dla zwiedzających

- Oprowadzenia:** Grupy mogą zwiedzać codziennie od 9.00 do 16.00 (uprasza się o uprzednie zameldowanie). Co najmniej 2x dziennie odbywają się obchody dla turystów indywidualnych. Istnieje możliwość oprowadzenia na życzenie po terenie byłego obszaru zamkniętego.
- Wystawy:** Przez cały dzień mają miejsce (zmiennie) wystawy tematyzujące polityczne prześladowanie w NRD.
- Imprezy:** W miejscu pamięci odbywają się regularnie odczyty, prezentacje książek i dyskusje.
- Seminaria:** Dla grup oferowane są seminaria i projekty ze świadkami tamtych czasów (uprasza się o uprzednie zameldowanie).
- Oferta pedagogiczna:** Do dyspozycji stoją pedagodzy, którzy służą do opieki i do przygotowania klas szkolnych.
- Pamięć ofiar:** Przy kamieniu pamiątkowym, jak i w pobliskim DENKORT (miejsce przemyśleń) odbywają się regularnie uroczystości.
- Księgarnia:** Księgarnia rozprowadza książki wydane przez Miejsce Pamięci, posiada również szeroką ofertę na temat historii dyktatur komunistycznych.

Więzienie STASI

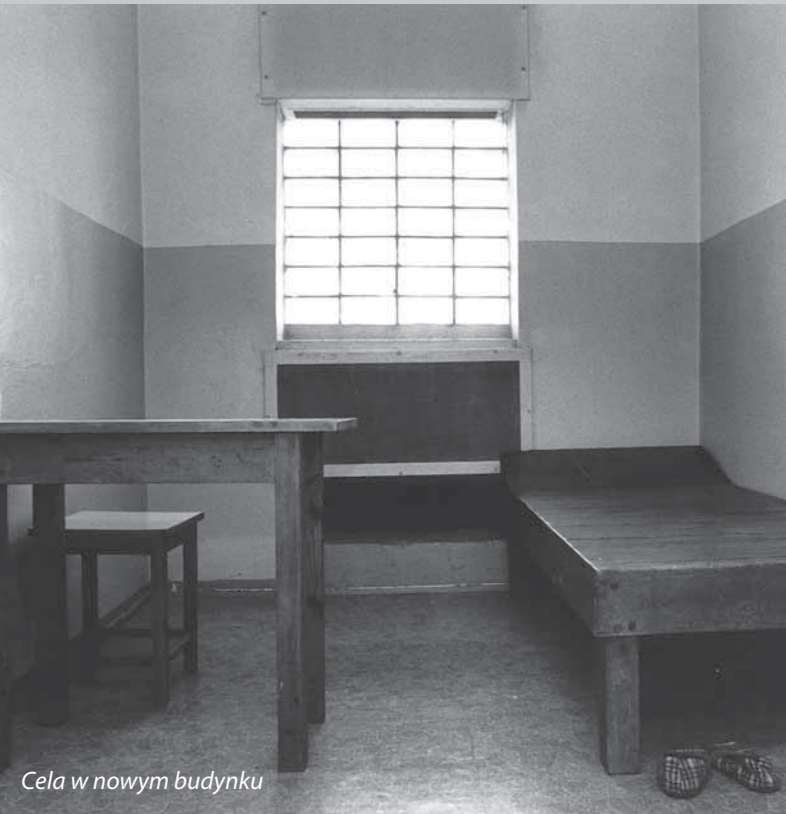
Więźniowie sąsiedniego obozu pracy zostali zmuszeni pod koniec lat pięćdziesiątych do wybudowania nowego budynku z ok. 200 celami i pokojami przesłuchań. Ten ogromny kompleks więzienny był częścią rozległego i tajnego obszaru zamkniętego, do którego w czasach NRD żaden zwyczajny obywatel nie miał wstępu. Więźniowie byli przede wszystkim ci, którzy próbowali uciec, wyjechać na Zachód bądź mieli inne poglądy polityczne, między innymi dysydent Rudolf Bahro czy pisarz Jürgen Fuchs.

Zamiast przemocy fizycznej stosowano teraz różne metody psychologiczne. Miejsce uwięzienia pozostawało celowo tajemnicą, systematycznie dawano więzionemu odczuć wszechmocną władzę państwa.

Byli odcięci od świata zewnętrznego, od współwięźniów całkowicie izolowani, miesiącami przesłuchiwani przez dobrze wykształconych funkcjonariuszy Stasi i zmuszani do obciążających zeznań.

Dopiero pokojowa rewolucja, która obaliła dyktaturę SED jesienią 1989 roku, doprowadziła do rozwiązania Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego i jego więzień.

Kamień pamiątkowy na dziedzińcu

Cela w nowym budynku

Gedenkstätte
Berl in-Hohenschönhausen

Sowiecki obóz specjalny i areszt śledczy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego

